

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 13. avgusta 1884.

Obség: Razpis dveh državnih štipendij. — Razpis državne štipendije za kmetijsko šolo „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu pri Dunaji. — Hranjenje jabelk čez zimo. — Priprost način, kako konservirati kole za trto ali hmelj. — Kmetijske novice in izkušnje. — C. k. kmetijska družba kranjska. — Razjasnilne opombe vladine k načrtu postave o dedinskih naredbah pri kmetijskih domačijah srednje velikosti. (Dalje.) — Trgovinska in obrtna zbornica. (Dalje.) — Noč pred sv. Dnevom. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razpis dveh državnih štipendij.

Slavno c. k. ministerstvo kmetijstva je dovolilo z dopisom od 18. aprila t. l. št. 5149 za dva kranjska deželana dve državni štipendiji, vsako po 300 gold. na leto za prihodnja 3 šolska leta, namreč 1884/5, 1885/6 in leto 1886/7 za obiskovanje eno sledečih treh kmetijskih srednjih šol:

- a) C. kr. enologično-pomologične šole v Klosterneuburgu;
- b) više kmetijske šole v Dečín-Liebwerdu na Českem, in
- c) srednje kmetijske šole „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu pri Dunaji.

Za ti štipendiji smejo prositi na Kranjskem rojeni mladenči. Prošnje se morajo glasiti na imé slavnega c. kr. kmetijskega ministerstva na Dunaji ter morajo imeti izraženo željo, katero teh imenovanih šol prosilec hoče obiskovati. Prošnje morajo se zadnji čas do 10. septembra t. l. podpisanemu odboru družbe kmetijske izročiti, prošnjam pa priložiti sledeče doklade:

Priloge prošnjam za obiskovanje enologične in pomologične šole v Klosterneuburgu:

1. Krstni list.
2. Šolska spričevala kot dokaz o taki šolski izobraženosti, kakoršne je pridobiti po dobro dovršenih spodnjih štirih razredih javnih srednjih šol.
3. Spričevalo, da se je prosilec vsaj uže pol leta bavil praktično z vino- in sadjerejo.

Priloge prošnjam za obiskovanje više kmetijske šole v Dečín-Liebwerdu:

1. Krstni list; prošnjik za to šolo mora biti najmanj 17 let star.
2. Šolsko spričalo o taki šolski izobraženosti, kakoršne je pridobiti po dobro dovršenih šestih razredih javnih srednjih šol.
3. Pismo starišev ali varuhov, da privolijo vstop prošnika v kmetijsko šolo.

Priloge prošnjam za obiskovanje srednje kmetijske šole „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu:

1. Krstni list: prošnjiki morajo biti vsaj 16 let stari.

2. Šolska spričevala kot dokaz o taki šolski izobraženosti, kakoršna je pridobiti po dobro dovršenih spodnjih štirih razredih javnih srednjih šol.

3. Spričevalo, da se je prošnjik skozi delj časa bavil na katerem večem posestvu s kmetijstvom.

4. Dovoljenje starišev ali oskrbnikov za vstop v kmetijsko šolo.

Predavanja prično se na vseh imenovanih šolah 1. oktobra t. l.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske
v Ljubljani 28. julija 1884.

Karol baron Wurzbach-Tannenberg l. r.,
predsednik.

Gustav Pirc l. r.,
tajnik.

Razpis državne štipendije za kmetijsko šolo „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu pri Dunaji.

Slavno c. kr. ministerstvo poljedelstva je za kmetijsko šolo „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu za prihodnji triletni tečaj od 1884/5. l. počenši dovolilo eno ustanovo (štipendijo) po 250 gold. na leto.

Za sprejem v to šolo je treba:

1. Dovoljenja starišev ali oskrbnikov;
2. starosti najmanj 16 let;
3. dokazov o taki šolski izobraženosti, kakoršnih je pridobiti po dobro dovršenih spodnjih štirih razredih javnih srednjih šol.

Zeló želeti je tudi dokaza o kakih dejanstveno na kakem kmetijstvu pridobljenih vednostih.

Prosilci za to ustanovo naj svoje prošnje s potrebnimi prilogami vložijo najdalje do 31. avgusta t. l. pri vodstvu „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu, od katere se dobivajo tudi zavodovi programi.

Štipendisti plačevanja šolnine niso oproščeni.

Od c. k. ministerstva poljedelstva.

Hranjenje jabelk čez zimo.

Ni ga pod našim podnebjem boljšega sadu od jabelka, zato nam pa mora biti tudi na tem ležeca.

Jabelka obdržati, kolikor le mogoče dolgo časa, tem bolj, ker cena jabelk gré toliko bolj kviško, kolikor bolj pozno je uže pozimi. Mislimo, da našim bralcem vstrememo, ako objavimo vse ono, kar je potrebno, da se ta sad dolgo obdrži.

Prvo, na kar je posebno gledati, je skrbno odbiranje. Jabelko, katero je bilo udarjeno ali stisneno, rado gnije. Če je tako poškodovanje tudi navidezno le na koži, vendar je ranjenega tudi nekoliko mesa. Ranjeno meso, to je, njegov sok, preide v kipenje, katero je začetek gnjilobe. Gnijilo jabelko prenese pa gnjilobo na jabelko, katerega se dotika. Gnijilo jabelko je podobno drožju v testu. Iz skušnje vemo, da je težko dobiti ljudi, kateri s potrebno pazljivostjo obirajo jabelka. Obiranje jabolk je trudapolno in dolgočasno delo, tako da dostikrat skušnjava, jablano otresti, premaga. Če jabelka tudi iz drevesa padajo, brez da bi se otolke na vejah, vendar se na tleh manj ali več obtolčejo, kar se v začetku morebiti ne zapazi. Vsled tega nastale rane na jabelku se včasih posušé, največkrat pa jabelko vendar prične gnjiti. Eno gnijilo jabelko zamore veliko škodo narediti. Na vsak način je najbolje, vsako, kolikor si bode poškodovano jabelko odstraniti od zdravih. Poškodovana jabelka se takoj porabijo, posušijo ali pa pokrmijo. Kar je pa zdravih jabelk, naj se pa dobro obrišejo ter potem na suh kraj shranijo.

Zdrava jabelka, dragocenih sort, katera se hoče ohraniti dolgo časa, spravijo se v zaboje ali sode, med posamezna jabelka pa se gips (mavec) natrese. Gips potegne na-se vlažnost, zamaši pot zraku do jabelk, hrani duh in aromo jabelkom ter vzdržuje enakomerno toploto. Jabelka zamorejo pretrpeti velik mraz, to je, če pride polagoma in ne naenkrat. Vsaka hitra menjava toplote provzroči raztrganje jabolčnega mesa in vsled tega gnjilobo. Jabelka dobro hranjena v gipsu, drže se dve leti in še več, ne da bi svojo dobro vonjavo in okus zgubila. Za en sod jabelk ne potrebuje se veliko gipsa, posebno če so jabelka velika; gips je najbolje dejati še le potem na jabelka, ko je enkrat sod napolnjen. S primernim in pazljivim pregibom napolnjenega soda gre gips v vse prostore med jabelka. Na ta način gré več jabelk v zaboj ali sod, kakor pa če bi skladali gips in jabelka ob enem skupaj. Na dno in na vrh dá se plast gipsa, potem pokrov pribije in vse skupaj na hladen prostor spravi. Da se jabelka dolgo shranijo, treba je se ve da, da je zaboj ali sod dober, brez špranj.

Na mesto gipsa rabijo nekateri tudi pesek. Tudi pesek je dobro sredstvo, hraniti jabelka, čeravno ni tako neprodiren za zrak kot gips. Ravno tako se dá koristno porabiti rezanica in jegličovje. Papir vodi slabo toploto in je tudi za zrak precej neprodiren, zato se včasih izplača posebno fine sorte zaviti v papir. Za domačo rabo zadostuje se ve da star papir od časnikov itd., za kupčijo treba se je pa uže posluževati belega papirja. Naj bodejo jabelka, kakor si bodi dobro v zaboje shranjena, vedno je važno, da so na hladnem prostoru shranjena.

To je tudi vzrok, da je najboljši način, jabelka hraniti, da se zaboj napolnjeni z jabelki, v zemljo zakopljejo. Nekateri se v to svrhu poslužujejo navadnih jam; vendar je dobro čez jamo narediti streho, katera jabelka varuje pred veliko mokroto. Slaba stran take shrambe je ta, da jabelka enkrat iz zemlje vzeta se le malo časa še drže.

Priprost način, kako konservirati kole za trto ali hmelj.

Kakor je vsacemu znano, ki ima opraviti s trto ali hmeljem, prizadenejo koli velike stroške. Skušalo se je na razne načine storiti kole bolj trpežne, to je, jih konservirati, pa stroški tega dela niso največkrat v nobeni meri z uspehom. Impregniranje, to je, namakanje lesa z eno ali drugo kovinsko soljo je preveč zamudno in drago ter le tam z uspehom rabiti, koder se impregniranje zamore izvesti v veliki meri.

Oni del kola, koji pride v zemljo, je prav dobro posmoditi in s katranom namazati, uspeh pa vendar ni zelo dolgotrajen. Kakor poroča „Centralblatt für Holzindustrie“, je sledeči priprost način konserviranja lesa zelo uspešen in zato tudi priporočljiv: Koli, katerim je odkrojena lubad in kateri so se posušili do dobrega na zraku, se zložijo v primerno veliko jamo. Tam zložene kole namoči s prav redkim apnom (kakor je za stene beliti) ter jih ležati pusti kakih 10—14 dni med tem, ko se vsaki dan nekoliko tacega apna prilije. Po imenovanem času se koli ven vzamejo, posušé in oni del, kateri pride v zemljo, dobro namaže s katranom. Koli, ki so bili tako impregnirani, so še danes, to je, čez sedem let popolno dobri in bodo še vsaj toliko let za rabo. „Weinbau-Zeitung“.

Kmetijske novice in izkušnje.

* C. k. ministerstvo je dovolilo za kranjsko kmetijsko razstavo na Krškem, koja bode od 28. septembra do 5. oktobra t. l., za premije govedi 475 gold. v denarji za druge pridelke in izdelke pa 6 srebrnih in 12 bronastih svetinj.

* * *

* Premiranje konj na Dolenjskem bode letos po vodom kmetijske razstave na Krškem 2. oktobra t. l. na Krškem.

* * *

* Kmetijska razstava bode meseca septembra t. l. v Zagrebu.

* * *

* Da bi konjska kopita mehka in prožna ostala, nasvetovalo in uporabljalo se je uže mnogo mazil, večkrat z mnogo obstoječimi imeni, toda nikako še ni zadostovalo. Sestavljena so namreč ta mazila iz živalske maščobe, katera postane žavtna ter vsled tega sušijo kopito, ker napravijo skorijo. Le-ta skorija ovira pristop mokrine, vsled česar kopito krhko postane. Vseh teh slabih lastnost pa nima mazilo, koje je narejeno iz vazelina in glicerina. Vazelin je rudninska tolščoba, katera se izdeluje iz petroleja ter ne postane žavtova; glicerin je pa tvarina, katera rog zelo omehča. To mazilo izvrstno vpliva na krhka kopita. Če pa kopita sploh niso krhka, je najbolje, jih nič mazati, samo opere naj se kopito vsak dan enkrat.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dné 3. avgusta 1884.

Seji predseduje gospod družbeni predsednik Karol baron Wurzbach, navzoči: gg. podpredsednik J. F. Seunig, tajnik Gustav Pirc in odborniki: Jerič, Neweklovski, dr. Poklukar, Souvan, Robič, Witschl.

Obravnavalo in sklepalo se je o sledečih rečeh: